

روش صحیح استفاده از داروهای استنشاقی در بیماران ریوی

تألیف و گردآوری:

- دکتر مریم فراستی نسب (داروساز بالینی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران)
- دکتر سمیه نصیری پور (داروساز بالینی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران)
- دکتر امید مفتاری (فوق تخصص ریه، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)
- دکتر نادر رضایی (فوق تخصص ریه، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران)
- دکتر مهراں هلائی (معاونت غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی ایران)

فهرست مطالب

۵ پیشگفتار
۷ مقدمه
۱۱ داروهای استنشاقی با دوزهای تعیین شده افشانه
۱۱ Metered Dose Inhaler (MDI)
۱۶ محفظه داروهای استنشاقی با دوزهای تعیین شده (Spacer)
 دستورالعمل‌های کلی برای استفاده از محفظه داروهای استنشاقی با دوزهای
۱۷ تعیین شده (آسم، آلرژی، سس، دم یار)
۱۹ RespiMat [®]
۲۰ چگونه از RespiMat [®] Soft Mist [™] Inhaler (SMI) استفاده کنیم؟
۳۱ پودرهای خشک استنشاقی (DPI) Dry Powder Inhalers
۳۷ دستگاه هندی هالر (Handi-Haler)
۳۷ چگونه از دستگاه هندی هالر استفاده کنیم؟
۴۶ ایرولایزر (Aerolizer)
۴۶ چگونه از دستگاه ایرولایزر استفاده کنیم؟
۵۲ روولایزر (Revolizer)
۵۳ چگونه از دستگاه روولایزر استفاده کنیم؟
۶۰ اسپین هالر (Spinhaler)
۶۱ چگونه از اسپین هالر استفاده کنیم؟

روش صحیح استفاده از داروهای استنشاقی در بیماران ریوی

۶۴ (Podhaler) پاد هالر

۶۵ چگونه از دستگاه پادهالر استفاده نماییم؟

فصل چهارم: نحوه استفاده از پودرهای خشک استنشاقی ذخیره شده در

۷۶ مخزن دستگاه

۷۹ توربوهاالر (Turbuhaler)

۸۰ چگونه از دستگاه توربوهاالر استفاده کنیم؟

۸۴ تویست هالر (Twisthaler)

۸۴ چگونه از دستگاه تویست هالر استفاده کنیم؟

۹۰ نوولایزر (Novolizer)

۹۰ چگونه از دستگاه نوولایزر استفاده کنیم؟

فصل پنجم: نحوه استفاده از پودرهای خشک استنشاقی ذخیره شده در نوار

۹۹ دمونتراتور دیسکوس (Diskus Inhalator)

۱۰۰ چگونه از دستگاه دیسکوس Accuhaler استفاده کنیم؟

فصل ششم: نحوه استفاده از نبولایزر

۱۰۵ نبولایزر

۱۰۷ چگونه از نبولایزر استفاده کنیم؟

بخش دوم: داروهای استنشاقی بینی

۱۲۱ داروهای استنشاقی بینی

۱۲۲ چگونه از اسپری استنشاقی استفاده کنیم؟

در سالها پیش مشخص شده که مشارکت بیماران و جامعه در امر سلامت منجر به افزایش رضایتمندی و جلب اعتماد بیشتر مددجویان، کاهش اضطراب و هیجان بیماران، درک بیشتر نیازهای فردی، ارتباط بهتر با متخصصان و برات مثبت بر درمان می‌شود. جای هیچ گونه شکی وجود ندارد که تحقق مشارکت بیماران و تلقی آنان به عنوان شریک درمانی با حقوق مساوی، منجر به مشارکت فعال آنان در فرایند درمان خود گشته و بیماران با دقت بیشتری در حرمان خود را پیگیری خواهند کرد و در نتیجه حفظ سلامت جامعه بهتر نامیر می‌گردد.

مشارکت بیماران در امور درمان جزء در صورت تهیه زیر ساخت‌های آموزشی بیماران که شامل کتابچه‌های آموزشی، سایر های مخصوص بیماران و خانواده‌ها و ارتباط صمیمانه‌تر کادر درمان و بیماران، امکان پذیر نمی‌باشد. به نظر می‌رسد کمبود آگاهی بیماران در مورد وضعیت خود، سایر بیماری و روش‌های درمانی در دسترس باعث افزایش نگرانی و استرس آنان می‌گردد. بررسی‌ها در دنیا نشان می‌دهد که آموزش بیماران موجب افزایش رضایتمندی، کاهش اضطراب و مشارکت بیشتر آنان گردیده و نتایج درمان نیز بهبود می‌یابد.

کتاب حاضر راهنمایی ساده است که برای اطلاع بیماران مبتلا به بیماری‌های تنفسی و تحت درمان با داروهای استنشاقی که مصرف آن

نیازمند استفاده از دستگاه‌های خاصی می‌باشد، نگاشته شده است. این کتابچه به سوالات شما در رابطه با این دستگاه‌ها با عنایت به ملاحظات خاص که باید مورد توجه قرار گیرد، پاسخ خواهد داد. اما، توجه داشته باشید که این کتاب نمی‌تواند جایگزین پزشک شما گردد؛ و بیماران بایستی در مورد هر گونه ابهام و تغییرات وضعیت با پزشک خود مشورت نمایند.

امیدواریم در رسیدن به هدف این کتاب که ارتقاء سطح اطلاعات بیماران رای رسیدن به راهکار درمانی بهتر است، با عنایت حق تعالی موفق شویم.

دکتر مریم فراستی نسب

بهار ۹۵

بیماری‌های تنفسی از جمله آسم، انسداد مزمن ریوی و التهاب مخاط بینی آلرژیک (رینیت آلرژیک) مشکلات ناتوان کننده‌ای هستند که بیمار را در طول زندگی خود با رنج زیادی روبرو می‌سازند و درمان آنها می‌تواند بار مالی زیادی به جامعه تحمیل نماید. از این رو روش‌های درمان این بیماری‌ها اهمیت زیادی داشته و مخرج‌سیر امر همواره به دنبال یافتن راهکارهای ساده و موثر در کاهش رنج این بیماران هستند. روش‌های درمانی مناسب در بیماران مبتلا، کیفیت زندگی را بهبود می‌بخشد و هزینه‌های درمانی را نیز کاهش می‌دهد.

تحقیقات نشان داده‌اند که برنامه ریزی برای آموزش درمان بیماران دچار مشکلات تنفسی می‌تواند در بهبودی بیماران نقش بسزایی ایفا نماید. با این حال درصد بالایی از بیماران اغلب به سبب انجام نادرست مداخل درمانی حال خوشی نداشته و از مشکلات تنفسی اعم از تنگی نفس شایع هستند.

امروزه یکی از راهکارهای درمان بیماری‌های تنفسی داروهای استنشاقی هستند. این داروها توسط دستگاه‌های مختلفی با میزان از پیش تنظیم شده و به صورت افشانه در فضای داخلی دهان و یا بینی پخش شده بطوریکه ذرات دارو همراه با هوای تنفسی به آسانی وارد ریه‌ها می‌شود و اثرات درمانی خود را با تأثیر موضعی انجام می‌دهند. داروهایی که به این شکل

عرضه می‌شوند، عمدتاً دارای خاصیت ضد احتقان، ضد التهاب و یا منبسط‌کننده ماهیچه‌های مجاری هوایی تحتانی دستگاه تنفس هستند.

داروهای استنشاقی به دو دسته کلی داروهای استنشاقی بینی و دهانی تقسیم بندی می‌شوند. داروهای استنشاقی دهانی خود به سه شکل دوزهای تعیین شده افشانه (Metered Dose Inhaler)، پودرهای خشک استنشاقی (Dry Powder Inhaler)، و نبولایزرها (Nebulizer) در دسترس هستند. تریخی این داروها کاملاً وابسته به روش صحیح استفاده از آنها می‌باشد.

در این کتاب سعی بر آن داشتیم با آموزش نحوه صحیح استفاده از این داروها، به بیماران عزیز از حداکثر اثر درمانی دارو برخوردار شده در عین حال آموزش‌های لازم برای کاهش عوارض جانبی و جلوگیری از اتلاف دارو را فراهم آوریم.